

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

МОЛОДІ ФАХІВЦІ — МАЙБУТНЄ НАУКИ

Збірник наукових праць студентів

Випуск 14

Харків — 2022

УДК 81'243:37.013.77 (082)

Рекомендовано до розміщення на сайті

Вченою радою факультету іноземних мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(Протокол № 11 від 19 листопада листопада 2022 р.)

Редакційна колегія:

Шастало В. О. – канд. філол. наук, доцент кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови;

Конєва М. З. – ст. викладач кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови.

Молоді фахівці – майбутнє науки: Збірник наукових праць студентів. –
Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2022. Вип. 14. – 129 с.

Адреса редакційної колегії: 61022 м. Харків, майдан Свободи 4, ХНУ
імені В. Н. Каразіна, факультет іноземних мов, к. 7-78, тел. (057) 707-55-66.

Збірник присвячено дослідженню проблем семантичних та прагматичних аспектів тексту і дискурсу, лінгвокультурології, навчання іноземних мов у середніх та вищих навчальних закладах. Матеріалом дослідження є сучасні європейські мови.

Для студентів, які навчаються за спеціальністю 035 Філологія.

УДК 81'243:37.013.77 (082)

© Харківський національний

університет імені В. Н. Каразіна, 2022

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2022

ЗМІСТ

Арцаблюк М. Ю., Язловицька О. В. СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКОНАННЯ ЖІНКАМИ НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО КІНОДИСКУРСУ	5
Базілевич Г. В., Птушка А. С. ПРЕДМЕТНО-СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ АНЕКДОТІВ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ.....	12
Бикодер Д. В., Язловицька О. В. ВІДОБРАЖЕННЯ НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ НЕЗГОДИ В УСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ КОМУНІКАЦІЇ	18
Бондаренко А. Ю., Пруднікова А. О. ВИКОРИСТАННЯ ОНОМАТОПІВ У ТЕКСТІ АНГЛОМОВНОГО РОМАНУ ДЖ. К. РОУЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР ТА ФІЛОСОФСЬКИЙ КАМІНЬ»	24
Вержбицька Д. П., Рубцов І. О. СЛЕНГОВА МОВНА КАРТИНА СВІТУ СТУДЕНТСТВА США	29
Гричина О. В., Птушка А. С. КОНЦЕПТ «ВРОДА» В АНГЛОМОВНИХ ПРИСЛІВ'ЯХ.....	34
Касьянова А. О., Рубцов І. В. ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК РОБОТИ З ЕКОНОМІЧНОЮ АНГЛОМОВНОЮ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЮ ПІДСИСТЕМОЮ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	38
Кейта С. М., Язловицька О. В. ВІДОБРАЖЕННЯ СТЕРЕОТИПНИХ УЯВЛЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ ЧОЛОВІКІВ	46
Ковальова К. Д., Власова В. П. ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ ІНШОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	52
Костецька В. Я., Гужва С. В. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ ФІЛОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.....	62
Кудаєва О. О., Власова В. П. ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАЗАСОБІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ЗА ТЕМОЮ «ДІМ ТА ДОМІВКА»).....	67

що принцип навчання через розваги є ефективним, особливо з огляду на діджиталізацію суспільства. Використання соціальних мереж у навчанні заохочує студентів відводити більше часу на вивчення нового матеріалу, адже такий спосіб навчання є цікавим та відповідає вимогам діджиталізованого світу. Проведений експеримент підтверджує теорію дослідників Б. Б. Корчевського, М. І. Жалдак, С. В. Деньгаєвої та В. В. Іваненко про те, що медіазасоби мають позитивний вплив на формування мовленнєвих компетенцій у процесі іншомовної підготовки майбутніх фахівців [5, 6, 7, 8].

Наукова новизна дослідження полягає у використанні соціальної мережі тікток як інструменту для інтерактивізації вправ з вивчення англійської мови. Перспективою подальшого дослідження є виявлення можливості використання інших популярних соціальних мереж як навчального медіазасобу та інтерактивізація навчання за їх допомогою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Colace F., De Santo M., Pietrosanto A., Alfredo T. Work in Progress: Bayesian Networks for Edutainment. 2006. P. 13–14.
2. Curtis A. The brief history of social media. 2011. URL: <http://www.uncp.edu/home/acurtis/NewMedia/SocialMedia/SocialMediaHistory.html> (дата звернення 08.09.2022).
3. Stoltzfus J. What Does Media Mean? 2020. URL: <https://www.techopedia.com/definition/1098/media> (дата звернення 08.09.2022).
4. Гуриненко І. Ю. Сутність терміна "медіа-засоби навчання". С. 179–183.
5. Деньгаєва С. В. Медіаосвітні технології як засіб формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка* (4 (82)). 2015. С. 26–30.
6. Іваненко В. В. Використання мультимедійних засобів для підвищення якості вивчення іноземних мов у ВНЗ. 2017. С. 130–133
7. Корчевський Б. Б. Мультимедійні технології в навчанні. створення навчальних відеофільмів. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2010. С. 118–123.
8. М. І. Жалдак, М. І. Шут, Ю. О. Жук Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання. Київ: Педагогічна думка, 2012. 110 с.
9. Власова В. П. Робоча програма навчальної дисципліни Іноземна мова - І (англійська). Харків, 2021. 34 с.
10. Петрик Л. В. Класифікація медіазасобів у науково-педагогічній літературі. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 2015. С. 143–149.
11. Рубцова М. А. House and Home: Навчально-методичний посібник з усної практики. Харків, 2008. 76 с.

УДК 811.161.2'271.16'373.45:316.77

АНГЛІЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Литвиненко О. О. (Харків)

Науковий керівник: ст. викл. Рубцов І. В.

Статтю присвячено дослідженню функціонування англіцизмів у сучасному українському мовленні, зокрема в медіапросторі. У статті розглянуто поняття «англіцизми» («англізми»), «запозичення», «іншомовні слова». Детально проаналізовано лексико-

семантичні групи сучасних запозичень із англійської мови та специфіку їх фонетичного, морфологічного та правописного засвоєння українською мовою. Дослідження дозволяє стверджувати, що останнім часом в українській мові значно зросла кількість англізмів, що зумовлено активізацією міжнародних соціальних, економічних та політичних контактів, а також впливом англійської мови на мовлення сучасних українських засобів масової інформації та сферу побутового мовлення.

Ключові слова: англізми, запозичена лексика, іншомовні слова, медіапростір, способи словотворення.

Lytvynenko O. O. Anglicisms in Modern Ukrainian. The article deals with the study of the functioning of anglicisms in modern Ukrainian broadcasting, in particular in the media space. The article presents the concepts of "anglicisms", "borrowing", "foreign words". The lexical-semantic groups of the modern borrowings from the English language and the specifics of their phonetic, morphological, and spelling consolidation of the Ukrainian language have been analyzed in detail. The research allows us to state that the number of anglicisms in the Ukrainian language has recently increased significantly, which is due to the intensification of international social, economic, and political contacts, as well as the influence of the English-language media space on the broadcasting of modern Ukrainian mass media and the field of everyday speaking.

Key words: anglicisms, borrowed vocabulary, foreign words, media space, methods of word formation.

На сучасному етапі розвитку українська мова зазнає певних трансформацій у зв'язку з глобалізацією, інтернаціоналізацією, інтеграцією України до міжнародного економічного та політичного життя. Англійська мова поширюється як мова міжнародного спілкування, і, як наслідок, елементи англійської на лексичному, словотвірному, семантичному й фонетичному рівнях проникають до української, створюючи особливі комунікативні структури, розширюючи можливості виражальних засобів.

Стан дослідженості проблеми та її актуальність. Проблему англіцизмів останнім часом активно досліджують в українській лінгвістиці Б. Ажнюк, М. Баган, О. Дьолог, Л. Чернікова, Т. Смілик [1; 3; 4; 8]. Окремі науковці вважають англізацію природним мовним явищем, інші ж, навпаки, вбачають у цьому негативні для розвитку української мови риси, данину моді тощо. Актуальну мовознавчу проблему в сучасній українській мові становлять англіцизми, поява яких спричинена новітніми мовними контактами.

З огляду на попередні дослідження можемо з упевненістю стверджувати, що новітньому періоду властиве прискорення асиміляції запозичених англіцизмів [6]. Доцільним буде розглянути й дослідити особливості вживання англіцизмів, класифікувавши їх за найбільш поширеними лексико-семантичними групами з метою з'ясувати їхнє значення та доцільність використання залежно від контексту. У зв'язку з цим ставимо такі завдання: з'ясувати значення англіцизмів, визначити способи їх творення та засвоєння в сучасній українській мові.

Матеріалом дослідження послужило мовлення сучасних українських засобів масової інформації з мережі Інтернет, основну увагу зосереджено на сайтах новин, мовленні сучасних блогерів, а також на професійній лексиці та термінології в галузі комп'ютерних технологій, оскільки саме в цих сферах відбувається найактивніший процес запозичення з англійської мови. Об'єктом дослідження є англізми (англіцизми) в сучасному українському медіапросторі. Предметом дослідження стали окремі лексико-семантичні групи цих англіцизмів та їхні способи засвоєння в українській мові, а також стилістичні функції. Серед методів дослідження застосовано описовий з елементами статистичного та компаративного методів. У процедурі дослідження ми керувалися необхідністю класифікувати англіцизми за спільними ознаками, з'ясувати способи творення інших частин мови на ґрунті української мови від запозичених англійських іменників та дієслів, визначити закономірність правописного засвоєння англійських запозичень. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше проводиться аналіз впливу англіцизмів на формування сучасного українського узусу.

Розглядати питання запозиченої лексики в контексті комунікації вбачаємо доцільним лише в тісному зв'язку із соціолінгвістичними та соціопсихологічними чинниками (мас-медіа, побутове спілкування, вікова та соціальна належність мовців, їхній культурний рівень тощо). Кожна національна мова функціонує й розвивається в контексті мов світу. Країни та їхні народи постійно перебувають у відносинах економічного, політичного, наукового та культурного характеру. Будь-які спроби штучної ізоляції національної мови від інших мов світу суперечить об'єктивним законам розвитку людства, а отже, взаємопроникнення мовних елементів є природними в процесі розвитку української мови.

Слід зауважити, що в сучасному мовознавстві, на жаль, єдиного наукового підходу до проблеми засвоєння іншомовної лексики не спостерігаємо. Уживання її часто розглядається окремо від функціонально-стильового закріплення мовних засобів. Слід також враховувати й тенденцію до створення міжнародної термінології, що намітилася у процесі науково-технічного прогресу, до єдиних найменувань наукових понять і явищ, адже це сприяє закріпленню запозичених слів, що набувають інтернаціонального характеру. Крім того, окремі запозичення не мають еквівалентів і стають єдиними найменуваннями певних реалій, а це дає підставу вважати, що процес засвоєння іншомовних слів є необхідним для розвитку української мови, адже жива мова динамічна й постійно розвивається [2]. Цікаво, що одним із перших необхідність іншомовних запозичень в українському мовознавстві обґрунтував ще І. Франко [7].

Як результат номінативної діяльності, наприклад, називання на основі запозичених з англійської мови нових для української дійсності реалій, відбувається, за спостереженнями філологинь Н. Попової та О. Петрової, «приведення мови на її номінаційно-лексичному рівні (мовної картини світу) в синхронну відповідність із її поняттєвою картиною. Освоєння запозичень відбувається на різних рівнях мовної системи, серед яких лексико-семантичний і словотвірний є вищими ступенями асиміляції лексичних запозичень, а графічне, фонетичне і морфемне засвоєння становлять їх підґрунтя» [6].

Слід зазначити, що в сучасній мовознавчій термінології функціонують обидва терміни на позначення того самого поняття – «англізм» та «англіцизм», що своєю чергою потребує послідовності при використанні цих термінів. Англіцизми (англізми) відрізняються від узвичаєних запозичень із англійської мови тим, що мають виразне експресивне стилістичне забарвлення й зазвичай виступають або як відповідники до вже наявних у мові слів (наприклад, сленгове «шузи» – туфлі чи «забанити» – заблокувати, заборонити), або як назви нових реалій, своєрідні варваризми, але фонетично засвоєні українською мовою (наприклад, «джавелін», «хаймерз» тощо). На прикладі останніх можна дослідити роль воєнно-політичної ситуації в країні та її вплив на проникнення запозиченої лексики.

Для більш детального дослідження пропонуємо розподілити досліджувані англізми за лексико-семантичними групами. У процесі роботи виділяємо такі:

- молодіжний сленг;
- назви з комп'ютерної галузі, інтернет;
- назви із соціально-політичної галузі;
- кулінарні й побутові назви;
- назви з галузі культури та мистецтва.

Слід зауважити, що перші дві групи часто взаємодіють одна з одною, англіцизми можуть проникати з однієї групи до іншої, змінюючи своє значення, наприклад, «гаджетом» або «девайсом» можуть називати не лише спеціальний пристрій, обладнаний мобільним інтернетом, але й будь-який пристрій, прилад побутового призначення тощо. У другій групі подекуди складно розмежувати термінологічну лексику та професіоналізми, великий прошарок складає так званий комп'ютерний сленг.

Для ілюстрації процедури дослідження наведемо по декілька прикладів англіцизмів із кожної семантичної групи.

Молодіжний сленг: агрити(ся) (англ. aggress) – сердитися, нападати, розпочинати агресивні дії; бан (англ. ban) – заборона на користування, блокування в соціальній мережі; крінж, кринж (англ. cringe) – «іспанський

сором», відчуття зіщулення від сорому; лайк (англ. like) – «вподобайка», значок того, що особі це подобається, зазвичай в інтернеті або в месенджерах; олдскул (англ. oldschool) – традиційний, той, який наслідує ранні зразки якогось напрямку або стилю; який вийшов із моди, старомодний, несучасний, застарілий; флексити (англ. flex) – хизуватися, хвалитися, вихвалитися, виставляти напоказ матеріальні цінності тощо.

Назви з комп'ютерної галузі, інтернет: апдейтити (англ. update) – оновлювати комп'ютерну програму, бекапити (англ. back-up) – створювати резервні копії; гуглити, гуглити (англ. google) – шукати інформацію на веб-сайтах за допомогою онлайн-пошукового сервісу; залогінитися (англ. log in, login) – ввести ім'я користувача та пароль для входу в систему, або зареєструватися в інший спосіб; компаїлити (англ. compile) – створювати комп'ютерну програму, що перетворює вихідний код, написаний певною мовою програмування, на семантично еквівалентний код в іншій мові програмування, який зазвичай необхідний для виконання програми машиною; куки, куки (англ. cookie, cookies) – у комп'ютерній термінології поняття, яке використовується для опису інформації у вигляді текстових або бінарних даних, отриманих від вебсайту на вебсервері, яка зберігається у клієнта, тобто браузера; юзер (англ. user) – користувач комп'ютерної системи, пристрою, сайту, програми тощо.

Назви із соціально-політичної галузі: аутсайдер (англ. outsider) – індивід, який майже не проявляє себе як особистість у суспільстві або соціальній групі людей; людина чи група учасників змагань, як правило, у спортивних та творчих роботах, яка, як очікується, програє; дауншифтинг (англ. downshifting) – соціальна поведінка або тренд, які стосуються людей, що живуть простим життям, щоб вийти з щурячих перегонів обесивного матеріалізму і зменшити стрес; донат (англ. donate) – це подарунок, зроблений фізичними або юридичними особами на благодійні цілі; імідж (англ. image) – комплекс вражень, які справляє людина на оточуючих; камінгаут (англ. coming out) – процес добровільного й усвідомленого визнання людиною своєї сексуальної орієнтації чи гендерної приналежності; майндфулнес (англ. mindfulness) – безоціночна усвідомленість, яка виникає внаслідок свідомого скерування уваги на теперішній момент власного досвіду; фейспалм (англ. facepalm) – жест закривання обличчя рукою, відомий у багатьох культурах як прояв розчарування, сорому, зневіри, роздратування або збентеження тощо.

Побутові та кулінарні назви: байтс (англ. bites) – обсмажені шматочки курячого філе; ланч-брейк (англ. lunch-break) – перерва на обід; оверсайз (англ. oversize) – одяг вільного крою, більший за розміром; спонджкейк (англ. sponge cake) – повітряний бісквіт; чизкейк (англ. cheese-

cake) – сирник, сирний пиріг; шейкер (англ. shaker) – пристрій для приготування змішаних напоїв і под.

Назви з галузі культури та мистецтва: б'юті-блогер(ка) (англ. beauty blogger) – особа, яка веде блог, присвячений індустрії краси; дизайнер (англ. designer) – фахівець у галузі створення, конструювання й оформлення різних візуальних об'єктів, кліпмейкер (англ. clip maker) – фахівець, що професійно займається розробкою й постановкою рекламного ролика чи іншого творчого замовлення; крафтовий (англ. craft) – продукт, виготовлений не промисловим способом, а маленькими партіями за індивідуальними рецептами; овербукінг (англ. overbooking) – продаж більшої кількості місць, ніж насправді наявні селебриті (англ. celebrity) – добре відома людина, що має шанувальників; хайтек, гайтек (англ. hi-tech від high technology) – стилістичний напрям у сучасній архітектурі та дизайні, зорієнтований на функціональність; чайлдфрі (англ. child free) – субкультура та ідеологія, яка характеризується принциповим небажанням мати дітей попри таку можливість та ін.

Як видно з наведених прикладів, характерними для англізмів фонетичними ознаками є наявність звукосполучень [ай], [ей], [дж]: **дизай**нер, **кліпмей**кер, спонд**жк**ейк. Серед словотвірних особливостей привертають увагу суфікси -ер на позначення роду діяльності: **блогер**, **мейкер**, **менеджер** – та та -інг/-инг для позначення процесу або явища: **бодибілдинг**, **дауншифтинг**, **овербукінг** тощо.

Щодо семантичних груп англізмів, зазначимо, що переважну кількість становлять саме сленгізми та запозичення в галузі комп'ютерних технологій, причому серед останніх часто складно визначити, чи застосовується певне слово як термін чи як професіоналізм, наприклад, *сайт* або *драйвер*. Вважаємо, що ця галузь потребує окремого ґрунтовного дослідження. Окрім того, в українській мові стрімко розвивається комп'ютерний та мережевий сленг, що являє собою цікаве соціолінгвістичне явище, оскільки окремі лексеми запозичено разом із новими поняттями в галузі технологій.

Слушне зауваження з цього приводу зробила К. Левченко, яка в ході дослідження дійшла висновку, що «молодіжний і професійний сленг мають зону перетину, в якій функціонує молодіжно-професійний сленг, зокрема соціолекти субкультур, музикантів, школярів, студентів тощо» [5]. Погоджуємося з такою думкою, адже подекуди розмежувати професійний і молодіжний сленг, наприклад, у комп'ютерній галузі, яка стрімко розвивається, видається неможливим. Отже спостерігаємо явище постійної мовної інтерференції на межі української та англійської мов, а також взаємообмін між лексичними групами побутових сленгізмів та комп'ютерних професіоналізмів уже на ґрунті української мови.

Результати дослідження. За результатами проведеного дослідження стає очевидним, що переважна більшість англізмів являє собою коротші слова, ніж їхні українські відповідники, наприклад: лайк – вподобайка, фідбек — відповідь, бігборд — рекламний щит, спікер — доповідач, промовець тощо. Таким чином, у мові спрацьовує так званий «закон економії мовленнєвих зусиль» і слово, яке є коротшим і простішим, зручнішим для вимови, у тому числі запозичене, «приживається» в мові й починає активно використовуватися. Натомість новотвірні українські відповідники на кшталт «вподобайка», «малокошт» або «густосік» мають дещо штучний характер і не так активно використовуються в мові або й узагалі не підтримуються узусом через уже наявне запозичення англійського за походженням слова разом із самою реалією.

За результатами проведеного дослідження 439 лексичних одиниць, не враховуючи варіантів, нами було з'ясовано, що найбільшу групу англізмів складають саме сленгізми (105 одиниць), а запозичення в ділянці комп'ютерних знань становлять майже таку саму кількість (102 одиниці), серед яких, у свою чергу, знаходимо велику кількість професіоналізмів та професійних жаргонізмів. Решта англізмів досить рівномірно розподілилася за групами соціально-політичної тематики (86 одиниць), побутової (77 одиниць) та назв із галузі культури й мистецтва (65 одиниць), що свідчить про значну перевагу англійських запозичень саме у сфері сленгу та професійного сленгу, зокрема комп'ютерного.

Варто наголосити, що більшість із досліджених дієслів – 56 із 72 – належать до другої дієвідміни й лише 16 – до першої. Слід особливо підкреслити, що замість уже досить узвичаєного дієслова 1 дієвідміни «сканувати» в живому мовленні використовується коротше дієслово саме 2 дієвідміни «сканити», отже, тенденція щодо творення дієслів саме другої дієвідміни від запозичених із англійської мови коренів простежується в сучасному комунікативному просторі дуже явно.

Інтерпретацію результатів дослідження можна подати у вигляді певної мовознавчої полеміки, адже погляди дослідників щодо функціонування англізмів у сучасному українському комунікативному просторі не є однотайними. Зазначимо, що подібні процеси відбуваються в багатьох мовах, де з плином часу виробляються відповідні мовні норми: мова або засвоїть іншомовне слово, якщо воно буде підтримане носіями й у ньому виникатиме потреба, або ж це слово буде відкинуте самою мовою як непотрібне, зайве, тому вбачати в цьому загрозу, на нашу думку, було би перебільшенням. З другого боку, англізми дозволяють збагатити синонімічний склад української мови, увиразнити стилістичні особливості вживання окремих слів.

Практичне значення роботи. На нашу думку, результати проведеного дослідження можна використовувати під час підготовки спецкурсів з

української та англійської мов, а також для укладання словників, розробки методичних посібників, створення тренувальних завдань і вправ з лексикології та правопису.

За результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Англізми мають виразне стилістичне забарвлення залежно від сфери використання.

2. У розмовному мовленні англізми здебільшого виступають сленгізмами, надаючи мовленню сучасної української молоді відтінку сучасності.

3. У мовленні засобів масової інформації англізми посідають вагоме місце й використовуються з метою активізації уваги й мислення читача чи слухача.

4. У комп'ютерній галузі подекуди складно відокремити сучасні терміни англійського походження від професіоналізмів та жаргонізмів або сленгізмів.

5. Серед дієслів значно переважають утворені суфіксальним способом форми, що належать до 2-ої дієвідміни.

6. Слід приділити окрему увагу особливостям орфографічного та графічного засвоєння англіцизмів відповідно до норм, викладених у новій редакції українського правопису.

Вважаємо, що в подальшому більш детального дослідження потребуватиме явище застосування англізмів у галузі комп'ютерних технологій та професійного сленгу, адже їхня кількість постійно зростає з розвитком технологій. Крім того, варто звернути серйозну увагу на особливості графічного та орфографічного засвоєння таких слів, зокрема написанню їх разом чи через дефіс, із апострофом чи без, з'ясувати доцільність застосування до них традиційного «правила дев'ятки» в українському правописі тощо. Це, своєю чергою, вимагатиме детального вивчення формування фонетичних та орфоепічних норм у процесі засвоєння англізмів українською мовою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ажнюк Б.М. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації. Мовознавство. 2001. No 3. С.48–54.
2. Арсьонова В. Вплив англіцизмів на сучасний український молодіжний сленг URL: http://natalipavelchuk29.blogspot.com/2015/12/blog-post_55.html (дата звернення: 19.09.2022).
3. Баган М.П. Англізація сучасного українськомовного комунікативного простору: причини, основні вияви та наслідки. Українська мова. 2020. No 1 (73). С. 38–53. URL: <https://doi.org/10.15407/ukrmova2020.01.038> (дата звернення: 19.09.2022).
4. Дьолог О.С. Новітні англіцизми — збагачення чи засмічення української мови? URL: <http://movoznavstvo.com.ua> (дата звернення: 19.09.2022).
5. Левченко К. Лексико-семантичні угруповання англіцизмів у сленговій системі української мови // Філологічні науки. Збірник наукових праць. Полтава, 2011. No 1 (7) URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/200104391.pdf> (дата звернення: 19.09.2022).
6. Попова Н.О., Петрова О.Б. Аспекти засвоєння англіцизмів у сучасній українській мові новітнього періоду. URL:

<https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/2409/1/%D0%90%D0%A1%D0%9F%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%98%20%D0%97%D0%90%D0%A1%D0%92%D0%9E%D0%84%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%90%D0%9D%D0%93%D0%9B%D0%86%D0%A6%D0%98%D0%97%D0%9C%D0%86%D0%92%20%D0%A3%20%D0%A1%D0%A3%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%9D%D0%86%D0%99%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%86%D0%99%20%D0%9C%D0%9E%D0%92%D0%86%20%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%9D%D0%AC%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%9F%D0%95%D0%A0%D0%86%D0%9E%D0%94%D0%A3.pdf> (дата звернення: 19.09.2022). 7. Франко І. Літературна мова і діалекти. *Зібрання творів: у 50-ти томах*. Т. 37. К.: Наукова думка, 1982. С. 207. 8. Чернікова Л.Ф., Смілик Т.І. Англiцизми в сучасній українській мові. *Культура народів Причорномор'я*. 2009. № 152. С. 129–133.

УДК 811.111:165.194:17.022.1

ОБ'ЄКТИВІЗАЦІЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ «ДУХОВНІ ЦІННОСТІ» У РОМАНІ ДЖ. РОУЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР»

Ляшенко А. П. (Харків)

Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. Шастало В. О.

Ця стаття присвячена дослідженню специфіки об'єктивації концептосфери «Духовні цінності» в романах Дж. Роулінг «Гаррі Поттер і келих вогню» та «Гаррі Поттер і в'язень Азкабану». Детально проаналізовано поняття «концептосфера», «духовні цінності». З'ясовано також, що англійська нація характеризується наявністю власної системи цінностей, якій притаманні специфічні особливості, обумовлені історичними аспектами розвитку нації. Дослідження показало, що романи Дж. Роулінг про Гаррі Поттера характеризуються широкою системою духовних цінностей, до яких було віднесено віру в добро, його перемогу над злом, важливість сім'ї та цінність дружби, взаємодопомоги, сміливість, рішучість, чесність, справедливість, милосердя.

Ключові слова: добро, дружба, духовні цінності, етика, зло, концепт, концептосфера, лексема, лінгвокультура.

Liashenko A. P. Objectification of the conceptosphere "spiritual values" in J.K.Rowling's novel "Harry Potter". This article is devoted to the study of the specifics of the objectification of the conceptosphere "Spiritual Values" in J. Rowling's novels "Harry Potter And The Goblet Of Fire" and "Harry Potter And Prisoner Of Azkaban". The notion of "conceptosphere", "spiritual values" is analyzed in detail. It is also mentioned that the English nation is characterized by the presence of its own value system, which is characterized by specific features due to the historical aspects of the nation's development. The study has shown that J. Rowling's novels about Harry Potter are characterized by a wide system of spiritual values which include belief in good, its victory over evil, the importance of family and the value of friendship, mutual assistance, courage, decisiveness, honesty, justice, mercy.

Keywords: concept, conceptosphere, evil, friendship, good, lexeme, linguistic culture, morality, spiritual values.

Духовні цінності – одна з найважливіших складових світосприйняття як окремої особистості, так і нації взагалі. Духовні цінності формуються під впливом суспільства, історичних, релігійних та культурних факторів, є унікальним набором, властивим індивіду, народу.